МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра теорії та історії культури

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА

навчальна дисципліна викладається в межах ОПП першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти для здобувачів

зі спеціальності 034 – культурологія

Львів 2021 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: **кафедра теорії та історії культури Львівського національного університету імені Івана Франка**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:
доц. кафедри теорії та історії культури Ліщинська Ольга Ігорівна

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри теорії та історії культури
Протокол № 1 від "31" 08 2021 р.

Зав. кафедрою (проф. Альчук М.П.)

Схвалено Вченою радою філософського факультету
Протокол № 255/7 від "31"серпня 2021 р.

Голова _____ (доц. Рижак Л.В.)

Вступ

«Екологічна культура» є дисципліною вільного вибору і складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 034 «Культурологія». Вона містить лекційний курс, семінарські заняття і самостійну роботу студентів. 3 кредити, 90 год. Для вивчення дисципліни передбачено два змістових модулі. Діагностують студентів поточним (впродовж семестру) і підсумковим (залік) контролем і оцінюють у 100 балів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

«Екологічна культура» має предметом вивчення історичні та теоретичні аспекти екологічної культури; еволюцію відносин людини і природи; екологічно-культурну парадигму; основні компоненти екологічної культури (екологічні знання, філософсько-етичні та релігійні засади, художньо-естетичні цінності), педагогічні та організаційно-методологічні основи формування екологічної культури. Знання студентів контролюють за якістю виступів на семінарських заняттях, індивідуальних завдань самостійної роботи, а також за якістю виконання контрольних модульних робіт. Діагностують студентів поточним контролем і оцінюють у 100 балів.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Екологічна культура» викладається на третьому курсі культурологічного відділення, отож ґрунтується на отриманих знаннях з інших культурологічних дисциплін: „Культурологія. Вступ до спеціальності", „Міфологія", „Історія релігії", «Філософія культури». Націлена на формування необхідних знань для таких дисциплін: „Прикладна етика", «Провідні тенденції сучасної культури» та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. **Становлення нової екологічної культури**.
2. **Основні компоненти екологічної культури**.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Екологічна культура» є розглянути та проаналізувати історичні та теоретичні аспекти екологічної культури; простежити еволюцію відносин людини і природи; вивчити основні компоненти екологічної культури, показати шляхи формування актуальної екологічної культури.

Цілі курсу «Екологічна культура» полягають у тому, щоб розглянути еволюцію відносин людини і природи (від найдавніших часів до наших днів), проаналізувати особливості нової екологічної культури в сучасних умовах, вивчити основні компоненти екологічної культури (екологічні знання, філософсько-етичні та релігійні засади, художньо-естетичні цінності), осмислити педагогічні та організаційно-методологічні основи формування екологічної культури.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

основні підходи, концепції у галузі екологічної культури, історичну еволюцію відносин людини і природи, характерні вияви екологічної кризи др. пол. XX ст., основні компоненти екологічної культури, шляхи формування та актуальні проблеми екологічної культури;

вміти :

аналізувати різні підходи та теорії щодо проблем екологічної культури, порівнювати ставлення людини до природи в різні історичні періоди, співставляти окремі компоненти екологічної культури, аналізувати шляхи формування екологічної культури.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.
Окреслення еволюції відносин людини і природи (від найдавніших часів до наших днів), особливості нової екологічної культури в сучасних умовах, характерні вияви екологічної кризи др. пол. XX ст., основні підходи, концепції екологічної культури.
Аналіз теорій та концепцій екологічної культури, порівняння ставлення людини до природи в різні історичні періоди, специфіка та прикметні риси попередньої (антропоцентричної) і сучасної (екоцентричної) екологічної культури.

Змістовий модуль 2.
Виокремлення основних компонентів екологічної культури (екологічні знання, філософсько-етичні та релігійні засади, художньо-естетичні цінності), осмислення педагогічних та організаційно-методологічних основ формування екологічної культури.
Співставлення та аналіз особливостей основних компонентів екологічної культури, простеження й окреслення шляхів формування екологічної культури, виявлення та прогнозування майбутніх актуальних проблем екологічної культури.

3. Рекомендована література

Основна
Атфилд Р. Этика экологической ответственности:
http://static-imgs.ru/www.teologia.ru/www/biblioteka/ethik/atfild.htm
Борейко В., Подобайло А. Екологічна етика. Навчальний посібник. К., 2004:
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/bioetica/Borejko/index.html
Гардашук Т. Сучасний екологізм: теоретичні засади, практичні імплікації:
http://base.dnsgb.com.ua/files/ard/2006/06gtvzpi.pdf
Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі. К., 2003:
http://shron1.chtyvo.org.ua/Hosle_Vittorio/Praktychna_filosofiia_v_suchasnomu_sviti.pdf
Єрмоленко А.М. Соціальна етика та екологія. Гідність людини — шанування природи: Монографія К.: Лібра, 2010. 416 с.:
https://www.filosof.com.ua/BIBLIO/book.pdf
Иоанн Павел II. Экологический кризис: общая ответственность:
http://www.ecoethics.ru/old/m07/x50.html
Кисельов М. М. Концептуальні виміри екологічної свідомості : Моногр. / М. М. Кисельов, В. Л. Деркач, Т. В. Гардашук, А. В. Толстоухов, Ф. М. Канак. К, 2003.
Крисаченко В. Екологічна культура: теорія і практика. К., 1996.
Крисаченко В., Хилько М. Екологія. Культура. Політика. К., 2002.
Уайт Л. Исторические корни нашего экологического кризиса:
http://www.ecoethics.ru/old/b21/22.html

Допоміжна
Борейко В. Популярный словарь по экологической этике и гуманитарной экологии //
http://www.ecoethics.ru/m1.07/
Булатов М., Малєєв К., Загороднюк В., Солонько Л. Філософія ноосфери (філософський зміст і сучасний смисл феномена ноосфери). К., 1995.
Вернадський В. Вибрані праці. К., 2005.
Голубець М. Від біосфери до соціосфери. Львів, 1997.
Игнатовская Н. Природа как ценность культуры. М., 1987.
Йонас Г. Принцип відповідальності у пошуках етики для техногенної цивілізації. К., 2001
Лисичкин Г. Экологический кризис и пути его преодоления:
http://www.pereplet.ru/nauka/Soros/pdf/9812_065.pdf

Ліщинська О. Екологічні проєкти Венеційської бієнале як відображення актуальних тенденцій сучасної культури // Virtus. Scientific Journal. Editor-in-Chief: Zhurba M.A. 2019. № 36:
http://virtus.conference-ukraine.com.ua/Journal36.pdf
Ліщинська О. Екологічна трагедія Чорнобиля у візуальному мистецтві: філософсько-естетичне осмислення та інтерпретації // Culturologica Slovaca / Internetový časopis / Katedra kulturológie filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Hlavný redaktor: Miroslav Ballay. №3. 2018:
http://www.culturologicaslovaca.ff.ukf.sk/images/No3/CS_2018.pdf
Людина і довкілля: Антологія: У 2-х кн. / Упор. В. Крисаченко. К., 1995.
Маньковская Н. Экологическая эстетика // Париж со змеями (Введение в эстетику постмодернизма)
Моисеев Н. Экология и образование. М., 1996.
Назарук М. Основи екології та соціоекології. Львів, 2000.
Неш Р. Дикая природа и американський разум / Р. Неш. К., 2001.
Печчеи А. Человеческие качества. М., 1980.
Рижак Л.В. Філософія сталого розвитку. Посібник. Львів, 2011.
Философия устойчивого развития и социальная экология: пособие. Минск, 2015:
http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/151205/1/Zelenkov_filosof.pdf
Фишер Х. Почему мы любим: Природа и химия романтической любви:
https://theoryandpractice.ru/posts/15813-vlyublennye-pingviny-nezhnye-bobry-kak-zhivotnye-ustraivayut-lichnuyu-zhizn
Цілі сталого розвитку та їх адаптація для України (історія, базові документи, принципи, пріоритети):
http://www.sd4ua.org/shho-take-stalij-rozvitok/
Чоловська Н. Етичний імператив сталого розвитку:
file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0/Downloads/Nrs_2012_4_23%20(1).pdf
Яковенко М. Екологічна естетика як актуальний напрям сучасної культури:
http://www.info-library.com.ua/books-text-11736.html

Документи:

Кіотський протокол 1997 р.
http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_801.
Конвенція про біорозмаїття:
https://www.cbd.int/convention/
Конвенція щодо змін клімату 1992 р.
http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_044.
Червона книга України:
https://redbook-ua.org/

4. **Форма підсумкового контролю успішності навчання** **залік**

5. **Засоби діагностики успішності навчання**

Засоби діагностики успішності навчання студентів передбачають контроль знань (проміжний і підсумковий). Засоби поточного контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях.
- Участь у інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

- Реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог).

Контрольні заходи модульного контролю з «Екологічної культури» проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять. Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми модульного контролю: письмові завдання, усні колоквіуми та ін.

Обов'язковим видом роботи студента є самостійна робота, перевірка якої проводиться під час проведення проміжного і підсумкового контролю. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за ЗМ розробляється викладачем і затверджується кафедрою.